

**НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА
РОДЕН ЕЗИК И КУЛТУРА ЗАД ГРАНИЦА**

1. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОГРАМАТА

Държавната политика по отношение на българите в чужбина е свързана със съхраняване на българското етнокултурно пространство зад граница и на националната, културна и духовна идентичност на всички български граждани по света, с опазване на етнокултурната самобитност на българите и българските общности в чужбина.

За реализацията на тази цел е необходимо да се стимулира изучаването на български език и литература, история и география на България от българите зад граница както и провеждането на дейности, които да съдействат за съхраняване на националното самосъзнание, бит и култура.

Повишаването на ефективността на обучението на българските деца в чужбина е необходимо условие за успешното им интегриране в българската образователна система след завръщането им в България. То е израз на ангажираността на българската държава за съхраняване на българския език и култура сред българските общности, установени трайно или краткосрочно в чужбина.

Затова една от националните програми за развитие на средното образование е посветена на стимулиране изучаването на родния език и култура зад граница.

2. ЦЕЛИ

1. Подобряване на условията за осъществяване на образователно-възпитателни дейности, съдействащи за укрепване на българската духовност, за съхраняване и развиване на чувството за национална принадлежност.

2. Създаване на предпоставки за успешно продължаване образованието и обучението в училища в Република България при завръщане в родината.

3. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Осигуряването на условията за осъществяване на образователно-възпитателни дейности, насочени към изучаване на родния език и култура ще гарантира постигането на следните резултати:

1. Повишаване квалификацията на учителите с цел подобряване качеството на обучението по български език и литература, история и география на България.

2. Обеспечаване на обучението с учебници и учебни помагала с оглед мотивиране на родителите, учениците и учителите в необходимостта от запазване на националната идентичност на подрастващото поколение и възраждане на българските корени.

3. Осигуряване на средства за извънкласни дейности (вокални групи, танцови и театрални състави и др.) за съхраняване на националната, културна и духовна идентичност на българите по света.

4. Проходимост и адаптивност на образователната система за българите, които се завръщат в България.

5. Създаване в МОН на база данни за обучението по български език и литература, история и география на България, за българските образователни звена в чужбина и активизиране на взаимодействието между тях и институциите в България.

4. БЕНЕФИЦИЕНТИ

1. Организации на българи, живеещи извън Република България, признати от компетентния български държавен орган съгласно Закона за българите, живеещи извън Република България, които организират и провеждат обучение за най-малко 10 (десет) лица по български език и литература, история на България и география на България, и дейности, свързани със съхраняване на българския език и българската култура.

2. Дипломатическите и консулските представителства на Република България в чужбина (чрез Министерството на външните работи), които организират и провеждат обучение за най-малко за 10 (десет) лица по български език и литература, история на България и география на България.

5. ОБХВАТ

Подобряването на условията за осъществяване на образователно-възпитателни дейности, съдействащи за съхраняване и развиване на чувството за национална принадлежност, включва следните дейности, за които кандидатстват бенефициентите:

5.1. Закупуване на учебници и учебни тетрадки по български език и литература, история и цивилизация и география и икономика (с учебно съдържание, отнасящо се до историята и географията на България) за учениците, обучаващи се от I до VII клас

включително и на учебни помагала по български език и литература за предучилищна подготовка.

5.2. Закупуване на учебни помагала (речници, сборници, карти, табла) – без техническо оборудване.

5.3. Осигуряване на средства за транспортиране на учебниците и учебните помагала.

5.4. Осигуряване на финансови средства за наемане на помещения за провеждане на обучението в размер на не повече от 50% от наемната цена по договора за наем.

5.5. Заплащане на възнаграждения за проведен учебен час в размер до 40 лева на час, като осигурителните вноски съгласно съответното местно законодателство са за сметка на бенефициента. За лекторски час се счита учебен час по български език и литература, история и география на България.

5.6. Осигуряване на средства за провеждане на извънкласни дейности с лица в предучилищна и училищна възраст, насочени към съхраняване на националния език и култура на българските общности в чужбина, което включва:

- лекторски часове за провеждане на дейностите в размер до 40 лева за час - до 30 часа годишно;
- закупуване на народни носии и/или елементи към тях;
- фолклорни музикални инструменти;
- битови предмети.

5.7. Организиране на 5-дневни обучителни курсове в България за начални учители, учители по български език и литература, история и география на България.

5.8. Осигуряване на средства за други дейности, свързани с целите на програмата в размер не повече от 5 % от общата стойност на проекта.

При кандидатстване по дейност 5.7. Министерството на образованието и науката организира и осигурява обучителните курсове в България, които включват дневни пари, нощувки и лекторски до 80 лева на ден. Курсовете се провеждат през м. юли. 2009 г.

Общ бюджет на програмата - 5 000 хил. лв., в т.ч. средства за мониторинг.

Максималната стойност на един проект се определя като произведение от броя на учениците, включени в проекта и разходен стандарт на ученик от 2 000 лв.

Разходен стандарт от 2000 лв. се получава при общо проведени занятия по български език и литература, история на България и география на България, както следва:

- за I клас - 248 часа годишно;
- за II клас - 224 часа годишно;
- за III клас – 272 часа годишно;
- за IV клас – 256 часа годишно;
- за V - 238 часа годишно;
- за VI – 238 часа годишно;
- за VII – 170 часа годишно;
- за VIII клас - 221 часа годишно;
- за IX клас – 108 часа годишно;
- за X клас – 162 часа годишно;
- за XI клас - 180 часа годишно
- за XII клас - 62 часа годишно

Разходният стандарт се редуцира пропорционално в зависимост от броя на реално взетите (планирани) учебни часове.

Индикативни параметри: 2 500 ученици

Срок на програмата 31.07.2010 г.

6. ПРОЦЕДУРИ

В 14-дневен срок след приемане на програмата от Министерския съвет, Министерството на образованието и науката съвместно с Министерството на външните работи уведомява българските дипломатически представителства в държавите, където има организирано обучение по български език и литература, история и география на България, за условията на програмата и необходимостта да стане достояние на заинтересованите кандидати.

В същия срок Министерството на образованието и науката се ангажира да публикува на електронната си страница информация, която да подпомогне кандидатите при изготвянето на формуляра за кандидатстване.

Проектите се подават в Министерството на образованието и науката в срок – два месеца след приемането на програмата от Министерския съвет и публикуването на условията за кандидатстване в електронната страница на Министерството на образованието и науката.

Всеки бенефициент има право да кандидатства за една или няколко описани в програмата дейности.

Оценяването се извършва от национална комисия с участието на представители на Министерството на образованието и науката, Министерството на външните работи и Държавната агенция за българите в чужбина.

Одобрените проекти ще бъдат финансирани на стойност 80% от одобрените проектни суми в срок от един месец от одобряването на проекта. От получената сума за финансиране се приспадат предвидените разходи по дейност 5.7., които ще се разходват чрез бюджета на МОН. Окончателното заплащане ще бъде извършено до 15.12.2009 г., след предоставяне на междинен отчет за изпълнението на дейностите и извършените разходи и одобряване от националната комисия. Когато към датата на междинния отчет не са изпълнени част от дейностите по проекта, включени във времеви график към тази дата, от окончателното плащане се приспада техния размер.

Министерството на образованието и науката превежда средствата по сметка на бенефициента.

7. НЕОБХОДИМИ ДОКУМЕНТИ

1. Формуляр за кандидатстване (по образец);
2. Документ за регистрация на бенефициента – в официален превод на български език (при наличие на такъв);
3. Договор за наем на помещението, в което се провежда обучението, сключен за срока на проекта (при наличие на такъв);
4. Копия от договорите с учителите за провеждане на обучение по български език и литература, история и география на България; от договорите с учители или други лица за провеждане на извънкласна дейност, насочена към съхраняване на националния език и култура на българските общности в чужбина, сключени за срока на проекта;
5. Професионални автобиографии на учителите и на лицата, които провеждат извън класна дейност;
6. Копия от документите на учителите и на лицата, които провеждат извън класна дейност за завършено образование по съответната специалност;
7. Учебен план (разпределение на учебното време по български език и литература, история и география на България по класове, етапи и степени на образование);

8. Седмично разписание (по дни, класове, учебни предмети и учебни часове за деня);

9. План-график за провеждане на дейностите по т. 5.6;

10. Списък на децата и учениците към момента на кандидатстване по проекта, които се обучават по български език и литература, история и география на България;

11. Списък на децата и учениците към момента на кандидатстване по проекта, с които се провеждат извънкласни дейности по т. 5.6;

12. Съгласувателно писмо от посланика на Република България за удостоверяване на факта, че бенефициентът осъществява организирана образователна дейност в съответната държава (при наличие на такава).

Всички необходими документи се предоставят на български език, а ако оригиналът е на друг език, той се придружава с неофициален превод на български език, заверен от бенефициента, с изключение на документа за регистрация на бенефициента, които се представят в официален превод.

Всички документи, с изключение на тези по т. 2, 5, 6 и 12, следва да са заверени с подпис и печат на бенефициента.

8 . ОСНОВНИ КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА

- съответствие на проекта с целите на програмата;
- целесъобразно и ефективно разпределение на средствата;
- прилагане на принципа на споделената отговорност в цялостната дейност на бенефициента (налични ресурси; подкрепящи организации и институции);
- наличие на съгласувателно писмо от посланика на Република България за удостоверяване на факта, че бенефициентът осъществява или подпомага осъществяването на организирана образователна дейност в съответната държава;
- перспективи за бъдещото развитие на училището (устойчивост в развитието).

9. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

- Брой училища, участвали с проекти;
- Брой осигурени учебници и учебни тетрадки;
- Брой осигурени учебни помагала;
- Брой деца и ученици, участвали в обучението по български език и литература, история и география на България;

- Брой деца и ученици, участвали в извънкласните дейности;
- Брой учители, участвали в квалификационни дейности в България.

10. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Подобро условия за осъществяване на образователно-възпитателни дейности по роден език и култура с българските деца зад граница.

2. Създадени предпоставки за успешно продължаване на образованието и обучението в училища в Република България при завръщане на българските деца в родината.

11. ОТЧЕТ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

Бенефициентите представят в Министерството на образованието и науката междинен отчет за изпълнението на дейностите и извършените разходи по проектите преди окончателното разплащане и окончателен отчет – до 31.08.2010 г.

За резултата от изпълнението на програмата Министерството на образованието и науката изготвя отчет, който съдържа:

1. информация за изпълнението съгласно заложените показатели;
2. информация за резултатите от извършената външна проверка;
3. информация за разходите.

Отчетът се публикува на електронната страница на Министерството на образованието и науката.

12. МОНИТОРИНГ

При реализацията на програмата се осъществява мониторинг на две нива:

1. проверки, анализи, изготвяне на междинни и финални отчети и доклади, базирани на пряката и на обратната връзка между лицата и организациите, имащи отношение по изпълнението на програмата, осъществен от Министерството на образованието и науката и Министерството на външните работи, чрез посолствата на Република България в чужбина, за целите на програмата, извън основните им задължения по функционални характеристики, ресурсно и материално осигурени за сметка на програмата;

2. оценка за изпълнението на програмата от външна организация.